

ERKLÆRING FRA DE NORDISKE SAMARBEIDSMINISTRENE, 27-28 juni 2022

To år med pandemi har understreket betydningen av internasjonalt og regionalt samarbeid i en alvorlig helsekrise. Russlands invasjon av Ukraina har minnet oss om at krig i vårt nærområde ikke er bare en teoretisk mulighet. I møte med kriser av ulik karakter ser vi hvor viktig det er å arbeide sammen med våre nærmeste partnere for å håndtere utfordringene, innenfor og sammen med EU og NATO, og i vår tette nordiske familie.

Det nordiske samarbeidet har i disse krisesituasjonene bekreftet sin betydning og sin styrke. Samtidig opplevde vi at pandemien stilte våre samfunn overfor en rekke nye utfordringer. Mange av dem berørte også det nordiske samarbeidet, ikke minst gjennom restriksjoner i den frie bevegelse som er en av hjørnesteinene i dette samarbeidet. Vi er enige om at vi må trekke lærdom av alle disse erfaringene, både de positive og de negative. Det skal være lett å leve, arbeide, studere og drive økonomisk virksomhet på tvers av de nordiske grensene.

De nordiske statsministrene fremholdt i sin erklæring i november 2021 at det er behov for ytterligere å styrke vårt samarbeid om beredskap og krisehåndtering. Ansvarer ligger fast hos de relevante nasjonale fagmyndigheter, og arbeidet med videreutvikling pågår nå i de ulike sektorene innenfor Nordisk ministerråd, ikke minst i helsesektoren, og i andre samarbeidsstrukturer som det såkalte Haga-samarbeidet om sivil samfunnssikkerhet og det nordiske forsvarssamarbeidet NORDEFCO. Når en krise oppstår, vil våre ansvarlige nasjonale myndigheter samarbeide nært med sine nordiske partnere.

Vi, de nordiske samarbeidsministrene,

- har fått i oppdrag av våre statsministre å lede og koordinere arbeidet med å virkeliggjøre visjonen om at Norden skal bli verdens mest bærekraftige og integrerte region fram mot 2030. Dette oppdraget gjelder også i krisetider. Derfor følger vi tett det arbeidet som nå gjøres for å styrke samarbeidet om kriseberedskap.
- har et viktig ansvar for å løfte fram det nordiske perspektivet, mellom våre land og internt i våre egne regjeringer, og tydeliggjøre både utfordringer og muligheter, ikke minst i en krisesituasjon.
- tok under pandemien initiativ til tettere dialog om de ulike utfordringer som oppstod, og har erfart viktigheten av god informasjonsutveksling i forkant av nasjonale beslutninger som berører den frie bevegelse over våre grenser, eller på annen måte påvirker de andre nordiske landene.
- vil opprettholde denne dialogen og bygge videre på erfaringene fra pandemien. Slik vil vi bidra til at man ved en ny krise kan bli enige om tiltak for å unngå eller i størst mulig grad begrense negative konsekvenser for den frie bevegelsen av nødvendige beslutninger som treffes som del av krisehåndteringen. I denne sammenheng har vi en felles interesse og et særlig ansvar for situasjonen i våre grenseregioner.
- er derfor enige om at det til enhver tid sittende formannskapet i en krisesituasjon, på eget initiativ eller på anmodning fra et annet nordisk land, skal sørge for at vi som samarbeidsministre møtes for å bidra til rask og god kommunikasjon og til at de nordiske perspektivene på best mulig vis ivaretas.

- har også et særlig ansvar for spørsmål om grensehindre. Vi har derfor gitt det nordiske Grensehinderådet et nytt og styrket mandat for å forebygge og bidra til å fjerne hindre for den frie bevegelse. Vi har tatt initiativ til en tettere dialog med rådet, både under normale forhold og i en krisesituasjon.

Vår visjon om Norden som verdens mest bærekraftige og integrerte region forplikter oss til å sikre at den nordiske dimensjon ivaretas i alle våre beslutninger, og at vi i en krisesituasjon i størst mulig grad arbeider sammen og tar vare på vårt nære nordiske fellesskap. Som nordiske samarbeidsministre vil vi sammen løfte dette ansvaret.